

Kommunfullmäktige

Svar på motion av Kristian Silbvers (SD) och Andreas Exner (SD): Motion: En hållbar fordonsstrategi

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Motionen **bifalles**.

Sammanfattning

Kristian Silbvers och Andreas Exner har vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2020-10-15 lämnat in förslaget att en hållbar fordonsstrategi för Borås Stad ska utarbetas. Strategin ska peka ut riktningen för hur Borås Stads fordonsanskaffning, – ägande och –användande kan ske på ett hållbart sätt med helhetsperspektiv.

Intentionen med motionen är god och ligger i linje med Borås Stads hållbarhetsambitioner. Borås Stad har redan idag styrdokument och mål som pekar ut intentioner kring stadens arbete inom området. **Däremot saknas det politiskt fattade beslut om exempelvis nyttjandetid av inköpta fordon samt en strategi kring omställning och ekonomisk hållbarhet av stadens fordonsflotta. En fordonsstrategi kompletterar befintligt arbete på ett bra sätt, särskilt då utsläpp från fordon utgör en stor andel av utsläpp från Borås Stad. En strategi ur ett totalkostnadsperspektiv, med syfte att optimera fordonsinnehav med hänsyn till ekonomi samt minsta möjliga miljö- och klimatpåverkan, vore ett bra tillskott i Borås Stads hållbarhetsarbete.**

Ärendet i sin helhet

Kristian Silbvers och Andreas Exner har vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2020-10-15 lämnat in förslaget att en hållbar fordonsstrategi för Borås Stad ska utarbetas. Strategin ska peka ut riktningen för hur Borås Stads fordonsanskaffning, – ägande och –användande kan ske på ett klimatssmart och ekonomiskt hållbart sätt med helhetsperspektiv. Motionen tar upp några exempel på hur strategin kan läggas upp:

- omfatta personbilar och lastbilar, men även omfatta cyklar och entreprenadfordon
- peka ut riktningen för Borås Stads fordonsanskaffning och fordonsinnehav
- längre nyttjande av inköpta och/eller leasade fordon

Befintliga styrdokument

Borås Stad har idag olika styrdokument som reglerar eller pekar ut riktningar för hur fordonshantering ska ske på ett hållbart sätt. Följande styrdokument berör frågan om hållbar fordonsstrategi och textstycken som är hämtade från respektive dokument förtydligar tankesättet.

Energi- och klimatstrategin:

I strategierna tas följande prioriterade områden upp:

”Arbetet med att minska Borås Stads egna utsläpp från persontransporter, arbetsfordon och upphandlade transporter har hög prioritet.”

”Inköp av varor, livsmedel och tjänster ska ske med ökad prioriteringen på minskad klimatpåverkan och hållbar resursanvändning, cirkulära användningsmodeller och minskad avfallsmängd.”

Miljömålen:

”Etappmål 4a. Användning av fossilt fordonsbränsle i kommunkoncernen ska minska med 60 procent från 2015.”

Riktlinjer för resor:

”Fyra principer

1. Pröva om resan kan ersättas med andra mötesformer.
2. Gå, cykla eller åk kollektivt.
3. Undvik resor med privat bil i tjänsten.
4. Föredra biogas- och elfordon vid inköp.”

”I första hand ska biogas- och elfordon väljas, i andra hand fordon som drivs av andra hållbara bränslen, i tredje hand andra miljöfordon enligt regeringens senaste definition. Om miljöfordon inte valts ska detta motiveras.”

Regler för koncerninköp:

” Krav på miljöhänsyn ska vara en naturlig del i alla Kommunkoncernens upphandlingar och inköp. Kommunkoncernen ska sträva efter att leverantörer har god miljökunskap och systematiskt miljöarbete. Kommunkoncernen ska välja produkter och tjänster som med bibehållen funktion har så liten klimat- och miljöpåverkan som möjligt.”

”Vid upphandlingar som medför kostnader för energi, drift och underhåll ska utvärderingen grundas på livscykeln.”

Klimatkompensation

Till styrdokumenterna bör också nämnas systemet för klimatkompensation som ger förvaltningar och bolag incitament att minska klimatpåverkan från den egna fordonsanvändningen.

Befintliga arbetsätt

Baserat på styrdokumenterna, klimatkompensationssystem och uppdrag finns det arbetssätt inom kommunkoncernen för att verka för mer och mer hållbar

fordonsanvändning. För att knyta an till några av motionens intentioner kan följande arbetssätt nämnas:

- Hur länge borde kommunen äga fordonen så att det är optimalt ur hållbarhetsperspektiven?

Idag är ägandet på tre år men om fordonen har gått få mil så kan tiden förlängas upp till fem år. Specialbyggda bilar såsom skåpbilar eller liknande går ofta upp till sju år i Borås Stads tjänst. Tunga fordon och maskiner, beroende på utrustning, kan gå mellan 3 och 10 år. Efteråt säljs fordonen via ett företag och Borås Stad garanteras ett återköpsvärde beroende på milantal. Företaget som anlitas för försäljning får bara sälja begagnade miljö- och bonusfordon (t.ex. elbilar) inom Sverige.

Upplägget med flexibla tider bedöms vara bättre än ett fast årtal så att bedömningar kan göras från fall till fall. En viktig faktor som styr tiden är andrahandsvärdet där bilar i bättre skick går att sälja bättre. Ett längre ägande än idag skulle innebära en risk för att fordonen blir en belastning för verksamheterna utifrån ett säkerhets- och driftsperspektiv. En sidoeffekt av att Borås Stad säljer vidare begagnade miljöfordon är att det finns ett bättre andrahandsutbud för privatpersoner som önskar byta till en bil med lägre klimatpåverkan.

- Hur säkerställer vi att vi väljer de mest hållbara fordonsbränslen?

Val av bränsle styrs i Riktlinjer för resor och Servicekontoret beaktar hållbarhetsaspekterna vid upphandling av t.ex. HVO-bränsle. Servicekontoret bevakar även att fordonen tankas med det bränsle som fordonet var avsett för t.ex. gas och etanol istället för bensin.

- Hur säkerställa vi att fordonen vi väljer har optimal/lägst klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv?

Inköp av fordon sker utifrån verksamheternas behov och Servicekontoret hjälper till vid fordonsval så att behoven uppfylls under beaktandet av styrdokument, riktlinjer med mera. Avsteg måste motiveras. Servicekontoret har aktuell information och kunskap utifrån omvärldsbevakning för att hela tiden kunna välja de fordonen som uppfyller hållbarhetskraven bäst.

Utifrån Stadens riktlinjer för resor tar Servicekontoret hänsyn till lagar och hållbarhetskriterier som gäller vid upphandling. I dagsläge sker det via kriterierna från Sveriges Kommuner och Regioner (SKL Ramavtalsområde Fordon 2018).

Teknik och kunskap kring teknikens hållbarhetsvärdering ändras löpande och att välja rätt utifrån aktuell kunskap är en löpande process.

Riktade inköpsuppdrag gäller enbart tunga fordon.

Kommunstyrelsen kan mot denna bakgrund konstatera att även om många goda arbetssätt finns inom stadens verksamheter, så saknas en strategi för stadens fordonsflotta som pekar ut riktningen för fordonsanskaffning och fordonsinnehav med mål att optimera hanteringen, minska riskerna och erhålla

en bättre överblick över kostnaderna. Ett totalkostnadsperspektiv, med syfte att optimera fordonsinnehav med hänsyn till ekonomi samt minsta möjliga miljö- och klimatpåverkan, vore ett bra tillskott i Borås Stads hållbarhetsarbete.

Slutsats

Intentionen med motionen är god och ligger i linje med Borås Stads hållbarhetsambitioner. Borås Stad har redan idag styrdokument och mål som pekar ut intentioner kring stadens arbete inom området. **Däremot saknas det politiskt fattade beslut om exempelvis nyttjandetid av inköpta fordon samt en strategi kring omställning och ekonomisk hållbarhet av stadens fordonsflotta. En fordonsstrategi kompletterar befintligt arbete på ett bra sätt, särskilt då utsläpp från fordon utgör en stor andel av utsläpp från Borås Stad. En strategi ur ett totalkostnadsperspektiv, med syfte att optimera fordonsinnehav med hänsyn till ekonomi samt minsta möjliga miljö- och klimatpåverkan, vore ett bra tillskott i Borås Stads hållbarhetsarbete.**

Beslutsunderlag

1. Motion av Kristian Silbvers (SD) och Andreas Exner (SD): En hållbar fordonsstrategi, 2020-10-14

Kommunfullmäktiges beslut expedieras till

1. Kristian Silbvers (SD)
2. Andreas Exner (SD)

För Sverigedemokraterna

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Kristian Silbvers (SD)
Ledamot, kommunstyrelsen